

3. ULUSAL DENİZ TURİZMİ SEMPOZYUMU

"GİRİŞİMCİLİK VE YENİ FİKİRLER"

**RAFLI TEKNE DEPOLAMA SİSTEMLERİ
ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA**

Bener TAHMAZ

Yrd. Doç.Dr. Oğuz ATİK

**26-27 ŞUBAT 2016
İZMİR**

ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu çalışmanın amacı Dünya genelinde kullanılmakta olan, rafta tekne depolama sistemlerinin tanıtılmasını ve yaygınlaşmasını sağlamaktır. Rafta tekne depolama sisteminin tanıtılması hem yatırımcıların marina yatırımlarına göre yatırım süresi kısa hem de yatırım ve işletme maliyetleri düşük bir sisteme yönelmesini sağlayacaktır. Rafta Tekne Depolama Sistemi yatırımları tekne sahipliğinin artmasına, daha çok insanın denize ucuz ve çevreci bir sistemle ulaşmasına imkân sağlayacaktır.

3. Ulusal Deniz Turizmi Sempozyumu, 26-27 Şubat 2016, İzmir

TEKNELERİN BAĞLAMA VE BARINMA YERLERİ

Tekne sahipleri teknelerini denizin olumsuz etkilerinden korumak ve güvenlik amacıyla balıkçı barınaklarında, yat limanlarında, çekek alanlarında veya römorkta muhafaza edilebilmektedirler (TKB,1996; Aydın, 2011).

3. Ulusal Deniz Turizmi Sempozyumu, 26-27 Şubat 2016, İzmir

RAFTA TEKNE DEPOLAMA SİSTEMLERİ

Rafta Tekne Depolama sistemleri (Şekil 1) dünya genelinde uzun yıllardır kullanılmakta olan, teknelerin çelik yapı raflar üzerinde depolandığı, bir forklift yardımıyla raftan denize indirildiği, tekne sahibi denizden döndükten sonra teknenin altı tatlı suyla yıkandıktan sonra forklift yardımıyla rafa kaldırıldığı bir sistemdir. Sistem marina ile birleşik olarak hizmet verebildiği gibi sadece rafta tekne depolama hizmeti veren tesisler de mevcuttur. Genellikle 13 metreye kadar olan teknelere hizmet verebilmektedir.

3. Ulusal Deniz Turizmi Sempozyumu, 26-27 Şubat 2016, İzmir

Dört farklı tipte rafta tekne depolama sistemi bulunmaktadır. Bunlar, açık, yarı açık, tamamen kapalı ve robotlu sistemlerdir. Rafta tekne depolama sisteminde çekme atma hizmetinin ücrete tabi olduğu işletmeler olduğu gibi yıllık sözleşme yapan müşterilere sınırsız çekme atma hizmetini veren tesislerde bulunmaktadır. Sistem tesise gelmeden önce haber verilmesi halinde teknenin seyire hazır halde suya indirilmesi imkânını da sağlamaktadır. Sistemin genel pazarlama stratejisi, güvenli, ekonomik ve teknenin bakım onarım masraflarını en aza indiriyor olmasıdır (www.orams.co.nz, 2015; www.harboragemarina.com, 2015; www.westistanbulmarina.com, 2015).

3. Ulusal Deniz Turizmi Sempozyumu, 26-27 Şubat 2016, İzmir

Resim 1: Açık Rafta Tekne Depolama Tesisi

3. Ulusal Deniz Turizmi Sempozyumu, 26-27 Şubat 2016, İzmir

Resim 2 Yarı Kapalı Rafta Tekne Depolama Tesis

Resim 3: Tamamen Kapalı Rafta Tekne Depolama Tesisi

Resim 4: Otomatik Rafta Tekne Depolama Tesis

3. Ulusal Deniz Turizmi Sempozyumu, 26-27 Şubat 2016, İzmir

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Çalışma kapsamında öncelikle İstanbul'da bulunan ve rafta tekne depolama sistemi

hizmeti veren bir Marina ve yine İstanbul'da yatırım projeleri arasında rafta tekne depolama sistemi olan bir işletmenin ilgili birimleriyle yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Rafta tekne depolama sistemi hizmeti veren işletmeye sistemin nasıl çalıştığına, sistemin sağladığı avantaja ve fiyatlandırma politikalarına yönelik sorular yöneltilmiştir. Yatırım projeleri arasında rafta tekne depolama sistemi olan işletmeye ise rafta tekne depolama sistemi yatırımını neden yapmak istediklerini, sistemin avantajlarının neler olduğunu ve nasıl bir fiyatlandırma politikası izlemeyi düşündükleri yönünde sorular yöneltilmiştir.

3. Ulusal Deniz Turizmi Sempozyumu, 26-27 Şubat 2016, İzmir

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

İkinci aşama olarak İstanbul'un farklı bölgelerinde oturan 10 kişi ile standartlaştırılmış açık uçlu görüşme tekniği ile görüşme gerçekleştirilmiştir (Yıldırım; Şimşek, 2013). Görüşmelerde kişilere öncelikle rafta tekne depolama sisteminin nasıl çalıştığına ilişkin kısa bir bilgilendirme yapılmıştır. Sonrasında kişilere yaşları, meslekleri, hangi ilçede ikamet ettikleri, teknelerinin olup olmadığı, oturduğu bölgenin yakınında rafta depolama sistemi olsa kullanıp kullanmayacağı, rafta tekne depolama sistemine yıllık ne kadar bir ücret ödeyebileceği gibi sorular yöneltilmiştir.

3. Ulusal Deniz Turizmi Sempozyumu, 26-27 Şubat 2016, İzmir

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Üçüncü aşama olarak çeşitli işletmelerin tekne muhafaza hizmetlerinin fiyatları karşılaştırılmış, rafta tekne depolamanın diğer tekne depolama sistemlerine göre fayda maliyet değerlendirmesi yapılmıştır.

Son aşama olarak sistemin nasıl çalıştığına ilişkin araştırma yapılmıştır. İstanbul ve Türkiye genelinde Bağlama kütüğüne kayıtlı 0-8,99 m arası teknelerin liman başkanlığı bazında dağılımları incelenmiştir.

ARAŞTIRMANIN BULGULARI

Yapılan araştırma sonucunda rafta tekne depolama ile marina tekne muhafaza sistemlerine ilişkin fiyat karşılaştırmaları, marinada tekne bağlama ile rafta tekne muhafazanın fayda maliyet değerlendirmesi, Türkiye’de Liman başkanlıkları bağlama kütüğüne kayıtlı teknelerin boylarına göre dağılımlarına, 2013 ve 2014 yılında Liman başkanlığı bağlama kütüğüne kayıtlı teknelerin sayılarına ulaşılmıştır.

ARAŞTIRMANIN BULGULARI

Rafta Tekne Depolama ile Marinada Tekne Muhafaza Fiyatları Karşılaştırmaları

Tablo 1’de yer alan yıllık muhafaza fiyatları 7 metreye kadar rafta depolama, minimum denizde bağlama ve kara park ücretleri üzerinden hesaplanarak karşılaştırıldığında raf depolama sistemi fiyatının römorklu parkta muhafazanın %55’i, kara parkta muhafazanın %36,5’i, denizde bağlama fiyatının ise %25’i olduğu sonucuna varılmaktadır. Bu durum sistemin ekonomik olduğunun göstergesidir.

Tablo 1: West İstanbul Marina Tekne Muhafaza Fiyatları Karşılaştırması

Tekne Muhafaza Fiyatları Karşılaştırması				
Süre- m ²	Raf Sistemi	Römörklü Park	Kara Park	Denizde Bağlama
Günlük	5 €	15 €	18 €	33 €
1 Ay	80 €	145 €	450 €	720 €
3 Ay	240 €	435 €	1.080 €	1.350 €
6 Ay	475 €	865 €	1.620 €	1.800 €
12 Ay	800 €	1.450 €	2.190 €	3.150 €

3. Ulusal Deniz Turizmi Sempozyumu, 26-27 Şubat 2016, İzmir

ARAŞTIRMANIN BULGULARI

Marinada Tekne Bağlama İle Rafta Tekne Muhafazanın Yıllık Fayda Maliyet Değerlendirmesi

Yıllık tekne muhafaza fiyatları göz önünde bulundurulmadan yapılan değerlendirmede rafta tekne depolama sisteminin teknenin bakım onarım masraflarını en aza indirdiği ve yıllık 2.350,24 Euro bir tasarruf sağladığı görülmektedir.

Tablo 2: Marinada Tekne Bağlama İle Rafta Tekne Muhafazanın Yıllık Fayda Maliyet Değerlendirmesi

Marina Tekne Bağlama İle Rafta Tekne Muhafazanın Yıllık Fayda Maliyet Değerlendirmesi			
Marinada(Suda) Tekne Muhafaza	Maliyet	Rafta Tekne Muhafaza	Maliyet
Zehirli Boya	€ 474,81	Zehirli Boya	€ -
Tekneyi Çekme/Atma/Yıkama	€ 581,21	Tekneyi Çekme/Atma/Yıkama	€ -
Mevsim Geçiş Temizliği	€ 227,43	Mevsim Geçiş Temizliği	€ -
Karina Temizliği &Parlatma	€ 893,76	Karina Temizliği &Parlatma	€ 332,50
Yelken/Tekne Brandası	€ 266,00	Yelken/Tekne Brandası	€ -
Yıllık Yedek Tutya / Kuyruk Pervane Temizliği	€ 301,91	Yıllık Yedek Tutya / Kuyruk Pervane Temizliği	€ 60,38
Yıllık Toplam	€ 2.745,12	Yıllık Toplam	€ 392,88
Rafta Tekne Muhafazanın Sağladığı Yıllık Tasarruf			€ 2.352,24

3. Ulusal Deniz Turizmi Sempozyumu, 26-27 Şubat 2016, İzmir

ARAŞTIRMANIN BULGULARI

Liman Başkanlıkları Bağlama Kütüğüne Kayıtlı Teknelerin Boylarına Göre Dağılımı

2013 yılı Liman Başkanlıkları bağlama kütüğüne kayıtlı teknelerin boylarına göre dağılımı incelendiğinde toplam 64.834 adet tekne olduğu, bu sayının % 43,5'ini 0-4,99 m arasında olan teknelerin, %45,9'unun 5-8,99 m arasında olan teknelerin %10,6'sının ise 9 m ve üzeri teknelerden oluştuğu, toplam tekne sayısının % 89,4'ünü 0-8,99 m boya kadar olan teknelerin oluşturduğu görülmektedir).

Liman Başkanlıkları Bağlama Kütüğüne Kayıtlı Teknelerin Boylarına Göre Dağılımı (2013)							
Tekne Boy (m)	0- 4,99	5- 8,99	9- 11,99	12- 19,99	20-29,99	30≥	Toplam
Tekne Sayısı (Adet)	28201	29759	4357	2312	144	61	64834
Yüzde Dağılımı	43,50	45,90	6,72	3,57	0,22	0,09	100

3. Ulusal Deniz Turizmi Sempozyumu, 26-27 Şubat 2016, İzmir

ARAŞTIRMANIN BULGULARI

Liman Başkanlıkları Bağlama Kütüğüne Kayıtlı Teknelerin Boylarına Göre Dağılımı

2014 yılı Liman Başkanlıkları bağlama kütüğüne kayıtlı teknelerin boylarına göre dağılımı incelendiğinde toplam 69.466 adet tekne olduğu, bu sayının % 45,38'inin boyu 0-4,99 m arasında olan teknelerden, %44,32'inin boyu 5-8,99 m arasında olan teknelerden, %10,3'ünün ise boyu 9 m ve üzeri teknelerden oluştuğu görülmektedir.

Liman Başkanlıkları Bağlama Kütüğüne Kayıtlı Teknelerin Boylarına Göre Dağılımı (2014)							
Tekne Boy (m)	0- 4,99	5- 8,99	9- 11,99	12- 19,99	20-29,99	30≥	Toplam
Tekne Sayısı (Adet)	31524	30784	4567	2378	147	66	69466
Yüzde Dağılımı	45,38	44,32	6,57	3,42	0,21	0,10	100

3. Ulusal Deniz Turizmi Sempozyumu, 26-27 Şubat 2016, İzmir

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

- Araştırmalar sonucunda rafta teke depolama sisteminin denizde bağlamaya göre daha ucuz ve teknenin bakım onarım masraflarını en aza indirdiği görülmüştür.
- Tekne muhafaza fiyatların karşılaştırması ve fayda maliyet değerlendirmesi rafta tekne depolama sisteminin uygulanabilirliğini desteklemektedir.
- Tablo 1’de yer alan tekne muhafaza fiyatlarından yola çıkarak bir teknenin sığacağı alan üzerinden hesaplama yapıldığında, 7 metrelik bir tekneden denizde bağlamadan 3150 €, karada parktan 2190 €, römorklu parktan 1450 €, raflı depolama sisteminden (800 € x 5 adet tekne) 4000 € kazanç sağlandığı görülmektedir.

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

- Rafta Tekne depolama sistemi müşteriye avantaj sağladığı gibi, işletmeci yede avantajlar sağlamaktadır. Kara park ve Römork üzerinde parkta bir teknenin muhafaza edildiği yere raf sisteminde 5 tekne muhafaza edilebilir. Bu da raf sisteminden 5 kat daha fazla yararlanma imkânı sağlandığının göstergesidir.
- Raf sisteminin fiyatının diğer muhafaza sistemlerine göre uygun olmasına rağmen bir teknelik alandan daha fazla gelir sağlamaktadır. İki işletme ile yapılan yüz yüze görüşmeler ve tekne muhafaza fiyatları karşılaştırıldığında sistemin yatırım ve işletme maliyetlerinin düşük olduğu ve rafta tekne depolama sisteminin birim alandan maksimum gelir elde etme imkânı sağladığı bilgisine ulaşılmıştır.

3. Ulusal Deniz Turizmi Sempozyumu, 26-27 Şubat 2016, İzmir

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

- Liman başkanlıkları bağlama kütüğüne kayıtlı teknelerin yaklaşık %90'ını 0-8,99 m boyda teknelerin oluşturduğu, 1 yılda 0-8,99 m boya sahip teklerin sayısında meydana gelen 4.348 adetlik artış, bu boy aralığı için uygun olan rafta tekne depolama sisteminin Türkiye'de uygulanabilirliğinin kanıtını oluşturmaktadır.
- Yapılan yüz yüze görüşmelerde değerlendirildiğinde, marina fiyatlarının yüksek, balıkçı barınaklarının güvensiz olması sebebiyle insanların tekne alamadıkları, uygun fiyatlı bir barınma imkânı olması durumunda tekne sahipliğinin artacağı sonucuna ulaşılmıştır.

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

- Sistemin tanıtılması ve yaygınlaştırılması için yapılan ulusal kongre, sempozyum ve organizasyonlarda sunumlar yapılmalıdır. Sistemin dünyadaki örnekleri araştırılarak akademik çalışmalar yapılmalıdır. İMEAK Deniz Ticaret Odasının Sistemin mevzuatlarda yer almasını sağlayacak taslak çalışması yaparak ilgili kumlara sunması sistemin yaygınlaşmasını kolaylaştıracaktı.
- Devletin turizm teşvik kanunuyla marina ve deniz turizmi tesislerini desteklediği gibi, daha fazla insanın denize ulaşmasını, ülkemizdeki denizciliğin ve denizcilik kültürünün gelişmesini sağlamak amacıyla rafta tekne depolama sistemini desteklemesi gereklidir.

3. Ulusal Deniz Turizmi Sempozyumu, 26-27 Şubat 2016, İzmir

Teşekkürler...

3. Ulusal Deniz Turizmi Sempozyumu, 26-27 Şubat 2016, İzmir